

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
 vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— április 4.

(*Alca jacta est . . .*) A kocka el van vetve . . . Krisztus köntösét kockára vetették a porcszlók, a magyar alkotmányt eljátszoták a darabontok . . . Választások — úgy látszik — nem lesznek. Az 1848. évi t. c. 4. szakasza elrendeli, hogy az országgyűlésnek a feloszlatástól számított három hónap alatt össze kell ülni. Ezt a törvényt mellőzik, hivatkozván az 1867. évi t. c. 10. szakaszára, a melynek értelmében az országgyűlésnek még azon év őszén kell összeülni, hogy a költségvetést elintézhesse. — Tehát ősszel lennének választások, a mikorra remélik, hogy a nemzeti ellenállást összetörhetik. Nem lehetetlen, hogy az általános titkos választójogot rendeletileg hozzák be, így remélvén egy 67-es többség összekalapítását. Ez a legvalószínűbb jóslat, levén most az a valószínű, a mi valószínűtlen, a mi gonosz, a mi lehetetlen, a mi hazaárulás. — Vannak azonban reménykedő hazafiak is. Ezek így vélekednek:

— Furcsa dolgok történhetnek és történhetnek Bécsben. A kormány minisztertanácsot tart, de nem történt meg, mert Fejérváryt és Kristóffyát váratlanul Bécsbe citálták. Mintha az a férfias és becsületes szó, a melyet hangoztattak Széll Kálmán („a választásokat ki kell írni”) és báró Bánffy Dezső (emlékeztetés a koronázási esküre) fényes sugárként tört volna át a

darabont hazugságok mesterséges homályán és pillanatra megvilágítottá volna a magyar nemzet jogait! A legcekélyebb jobb érzés és halálos veszedelmők a törvénytelen alakoknak. Nincs messze annak ideje, hogy a darabontok nem csak utaznak Bécsbe, hanem ott is maradnak!

Ezek a jóhiszemű, vérmes reményű emberek fognak csalódnai. *Higyjük a legrosszabbat, de egyuttal készülünk is a legrosszabbra.* Tartsunk ki, ne tartsuk ki az osztrákot, muló veszély után ebből sarjad ki majd a legtartósabb győzelem!

(Ismétlődő idők.) Tolsztojtól találó ítéleteket olvastunk a mai időkre. Olvassuk csak azt, a mit magyar írók írtak hazánk ama napjairól, a melyekben nagy kelete volt a hazaárulásnak és megdöbbenünk a felett, hogy ezek a korszakok mily gyakran ismétlődnek a magyar történelem lapjain. — Ime Jókai Mórtól „A kőszívű ember fiai”, a mely regényről azt beszélték, hogy az adminisztrátor Tisza három fia, Kálmán, Lajos és Odón szerepelnek benne. — Van valami külső hasonlatosság, lényegében azonban nagyon elütnek a költő idealizált alakjai ezektől a sivár, önérdéknek élő testvérektől. — Kálmán és Lajos temetésén legföljebb a Lángy Bertalan aagytisztelőtől ur híres imáját lehetett volna elrebegni. A Ridéghváryakat, Tallórossy Zebulonokat azonban megtaláljuk a mai király- és kormány-biztosok alakjaiban s megvannak a fegyveres

erővel szótvert vármegyei közgyűlések is. — De nézzük csak a következő érdekes jellemzést. Így írja le Jókai Mór a megyefőnök elmaradt eljegyzési ünnepélyére összeszedett deputációt:

„Kétszáz szemcszedett országos korbély, három szomszédos vármegye nemességének kilökött, kimustrált söpredéke; verekedés, gyújtogatás, lólopás hőstettei miatt börtönjártas nevezetességek; soha ki nem jőzanodó, rekedt torku ingyenivók, ősi birtokokat elparazoló jószágkeresők, becsületes atyafiaknak orcapirulással emlegetett korcs ivadéka; bornir, csökönyös-ősdia, dölyfös rongyok, sárban meghurcolt címerek, kik közt előcsahos a huzavona falusi leguléjus s az iskola-kerülő kántor. Ez az adminisztrátor ur mobilgárdája, melyet forsponttal hordat össze nagy kerülő földről a megyei székvárosba, elrémíteni, leordítani, leszavazni s ha kell, le is verni a megyebeli nemes karokat s rendeket; küldi őket maga előtt, viszi őket maga után, ünnepélyes elfogadó tömegnek diszelgő kíséretnek, sőt még azt is meg teszi, hogy felviszi őket Pestre s fátyás-zenét adat velők magának a főváros közepe.”

Mintha Jókai Mór a darabont kormány mai ugynevezett „tisztkarát” és a Fejérváryéknál tisztelgő, híres névtelen küldöttséget akarta volna megrajzolni! Hát Tallórossy mivel érvel a jobbágy-szabadság felszabadítása ellen?

„Ha azt akarunk, hogy legyen népnek szabadság, ne agyuk neki azt; mert a míg nem adunk neki, addig megvan; de a mint odaadunk neki, hi zonyosan elveszti azt.”

Lám, lám! ha látjuk a Jakaboknak a sajtó és vélemény-szabadság ellen intézett merényleteit, szinte igazat adnánk Zebulon urnak!

Jászai Mari vendégszereplése.

(„Stuárt Mária.”)

— Irta: Gáspár Imre. —

A Nemzeti Színház nagy tragikája ma kezdette meg színházunkban vendégszerepléseinek sorozatát. Jászai Mari föl-leptei még Budapesten is színházi esemény számba mennek, hogy ne örüljünk mi Debrecenben, a midőn a legnagyobb magyar művész közeledik felénk a tökéletes művészet alkotásaival?

Jászai Mari ösmeretes arról, hogy rendkívül nagy előszeretettel viseltetik Schiller „Stuárt Mária”-ja iránt. Megesik éppen a legkiválóbb művészi egyéniségeken, hogy egyéniségek magaslatától messzebb eső feladatokhoz ragaszkodnak, különben tiszteltetreméltó ambícióval és — makaességgel. Így van Jászai Mari is ezzel a nem éppen föltétlenül neki való szereppel. A szerencsétlen királynő szentimentalizmusa, erélyesebb lelki emóciókkal csak itt-ott megszakított

töredelmessége, megadása nem fűdi a maga teljességében a művész individualitását, a mely csupa erő, csupa izzó szenvedély és a melynek művészi remeklése a szenvedély Vulkánserű kitöréseiben éri tetőpontját. Mint különösen „Elektra”-ban és „Medea”-ban a melyekben őt — melleleg mondva — akár minden évben örömmel látnók viszont. Stuárt Mária-jában folyton érezzük, hogy tulajdonképen Erzsébet királynét kellene játszania, a melynek minden szavához van hangja Jászainak és a melyet éppen azért mintha örökségképen hagyhatott volna reá Schiller. Éreztük a szerep-megosztás e visszasságát a Nemzeti Színház Stuárt-estéin is, a hol a művész sajátos hajlandósága miatt a „minden ízében királynő” és „csupa láng” Jászai Mari szavalja el Stuárt Mária elégiát, a lelkét gyűlöletben megfűrésztött, démoni lelkületi Erzsébetet ellenben a német érzélgésnek a magyar színpadon való képviselője, K. Hegyesi Mari tolmácsolja.

Még egy — látszólag kisebb jelentőségű — körülmény zavarja a Jászai Mari Stuart

Máriájának háborítlan élvezetét. Történeti alakokat a költő és művész használatára nem a minutiozus pontossággal dolgozó, újabb és újabb aprólékosságokat felfedező történetírás konstruálja meg, hanem együttesen tárja elé a köztudalommal, tehát a mondai elemek bevonásával is. A történet ellen okkal-móddal véthetnek a költők és művészek, ha a köztudat kisegíti zavarából a poetica licentia közbelépését, de ha a nemzet vérebe átment köztudat ellen követnek el botlást, akkor hijába dolgoztak, mert a köztudat alkotásukat nem fogadja el. Ez a szabályteremtő köztudat pedig oly szigorú, hogy né-mely történelmi alakoknak meg a ruházata-t, hajviseletét sat. is megszabja. Most csak ilyen külsőségre óhajtunk utalni. Tessék Zrínyi Miklóst az ösmeretes mentegallér és kabátujj, Rákóczyt a leomló paróka nélkül színpadra hozni és imé, nem ösmerne alakjukra a közönség, bármily fényes alakítást produkáljanak különben színpadi megszemélyesítőik. Jászai Mari valamely angliai útjában Stuárt Mária-t ugyszólván történelmi és köztudatbeli

Művészi esemény!

FRÁTER LORÁND országírő dalköltő és nagy hangversenye
 TARNAY ALAJOS fővárosi zongoraművész
 1906. április 8-án este 8 órakor az „Arany Bika” disztermében.
 Jegyek előjegyezhetők Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. Egyháztér 2.

Dobálózás milliókkal.

— április 4.

A végtelen nyomor és szenvedés már gazdasági téren is alaposan érezteti magát. A pangás általános. A gyáros csak úgy panaszkodik, mint a legszegényebb munkás, bár igaz az, hogy mind a kettő másként viseli el a végtelen nyomort és szenvedést, a melynek azonban még csak a kezdetén állunk. A java csak most jön és bizony elrémülhetünk az előttünk megnyiló perspektívától.

Sokan azt hiszik, hogy a kereskedelmi szerződéseknél szükségrendellettél való életbeléptetése kedvező hatással lesz a közgazdasági viszonyokra, mert megszűnik a bizonytalan állapot, amely a külföldi tőkét és vállalkozási kedvet, nemkülömben a hitelt is bizonyos óvatosságra és nagy tartózkodásra kényszerítette. De csalódnak azok, akik ezt hiszik, mert a szükségrendeletek éppenséggel nem alkalmasak arra, hogy úgy a kül-, mint a belföldön a megnyugvás és biztonság érzetét keltsék, mert a kényszerrendszabály sehol a világon megnyugvást és biztonságot nem idézett elő. A szükségrendeletek tehát közgazdasági életünkben előnyös változást okozni nem fognak, sőt mind súlyosabbá fog válni a helyzet, mind általánosabbá lesz a nyomor és szenvedés. Akik ma még nem érzik a közgazdasági helyzet súlyos voltát, érezni fogják holnap, vagy egy hónap, esetleg egy esztendő múlva és biztosak lehetünk abban, hogyha ez az utálatos helyzet tartós lesz, akkor nem lesz az a népréteg, nem lesz az a polgár, aki kisebb-nagyobb mértékben ki ne venné részét a nyomor és szenvedésből.

A helyzet vigasztalan!

S ebben a vigasztalan közgazdasági helyzetben csodálatosan jól és biztosan érzik magukat a pénzintézetek, elsősorban a budapestiek. Egyre-másra eme-

lik az alaptőkét, nyereségekötvényeket bocsájtanak ki, a budapesti és bécsi tőzsdét elárasztják új papírjaikkal s a nagy dobbal hirdetik az újságokban, hogy az új részvényeket, kötvényeket ennyi és ennyi millióval tuljegyzték.

Egyre-másra alakulnak a fővárosban és a vidéken az új pénzintézetek, egy-két három millió korona alaptőkével, esetleg többel is s megint csak megjelennek sablonos reklámközlmények az újságokban, hirül adván a világnak, hogy nincs az a Wertheimkassza, melyben nagyobb biztonságban lenne az emberek pénze, mint az új banknál, melynek részvényeit már 10 millióval jegyezték tul!

Nem kutatjuk, mi igaz, mi nem igaz ez újsághirekben.

Ellenben konstatáljuk azt, hogy a nyomasztó, szinte kétségbeejtő közgazdasági helyzetben felette disszonans ez a sok új nagyszabású pénzügyi művelet, ez a sok új bank.

A kereskedelmi és ipari, nemkülömben a politikai élettel is szorosan összefügg a pénzintézetek élete s amikor az említett közgazdasági ágakban általános kezd már lenni a nyomor és szenvedés, honnan van az, hogy a budapesti bankoknál jókedv és bőség van?

Reális pénzműveletek ezek?

Bajosan!

Mert habár nem ismerjük az új emissziók csinját-binját, ha nem is vagyunk beavatva az új bankoknak esetleg elfogadható üzlettervébe, látva ezt a szegény, nyomorult országot, csodálkozunk, hogy mint dobálóznak a milliókkal és tizmilliókkal a budapesti bankok!

Nemcsak a kicsiny, de a nagyobb pénzintézetek is egymást licitálják felül az új eszkimókban, részvénytőke fel-emelésben s — mint halljuk — az eddigieket legközelebb újabbak fogják követni.

Mire való ez a sok milliós pénz művelet ezekben a silány, veszedelmes időkben? Ki tudja, mi lesz holnap? Nem fordul-e fel fenekestől minden ebben a szerencsétlen országban? . . .

Figyelmeztetjük a közönséget, legyen óvatos az új pénzműveletekkel és bankokkal szemben.

politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 4.

A tegnapi bécsi audiencia összes külsőségei elárulják, hogy az uralkodó immár végleg döntött a választások dolgában. A közvélemény nem tud belenyugodni abba, hogy a választások ki ne irassanak s az utolsó pillanatig mindenki remél — jellemző, hogy ma délben az a hír terjedt el a Kossuth Lajos utcában, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma déli 11 órakor meglátogatta Kossuth Ferencet és Barabás Bélát. A hír megbízhatóságát e pillanatig ellenőrizni nem lehetett, de elképzelhető, hogy milyen különféle kombinációkat fűztek hozzá.

(A vezérő-bizottság.)

A vezérő-bizottság pénteken ülést tart s számolva a politikai eseményekkel minden bekövetkező eshetőséggel szemben megállapítja a maga harc modorát.

(Békevágy.)

Most az utolsó pillanatban, a mikor immár minden befejezettnak látszik, az ellenzékek felmerül az az óhajlás, vajha meg lehetne oldani a válságot békésen.

(Manifesztumok.)

A baloldal manifesztuma nyomában a királyi manifesztum után fog megjelenni s abban a baloldal vezetői nemcsak igazolni akarják a koalíció politikáját, de a nemzetet további kitartásra igyekeznek rábírni.

ruhájától elütően „kosztümirozó“ arképre bukkant, amelyen nincs meg az eddig ismert Stuart-öltözködés, hajviselet, gallér, főkötő, ruhaszabás és azóta mindig eme kép utasításai szerint öltözve jelenik meg a színen a mi nagy tragikánk is. Tanui voltunk annak, hogy ezt a zavaró és emellett teljesen fölösleges, az alakítás lényegére be nem folyó, kicsinyes ujjitást mozgással fogadta a budapesti közönség és ez az egy nem tetszett ma este nekünk sem.

Ha azonban Jászai Mari lép a színpadra, elfeledjük a költőt, mert a művész congenialitása maga szab magának törvényt. A mi nem török, az szakad, ujjá teremt a darabot, olyanná, a mely művészi egyéniségének megfelel. Rossz szerepe nincs, csak egyik szerepe jobb a másikonál. Így van Stuart Mária is. Ez egészen más, erőteljesebb, több, hatalmasabb Mária, mint a hogy Schiller megalkotta. Csodás jeleneteket váltott ki ebből a par excellence német poézisból. A Bourleighvel való vitában a hatalmas fordulatok csodálatos kiélezését, értelmezését csodáltuk. Majd jött az erdei jelenet, melyben Jászai a magyar színészet történetének legfényesebb momentumait produkálja. A szerencsétlen királynő megalázkodása alól ki kitor az elfojtott gőg és indulat. Majd a

kielégítést kereső bosszuvágy elementáris kitörése következik, oly erővel, amely szinte megdermeszti a hallgató vérért. Bámulatos kivált ebben is az asszony, az ősnőiség megnyilatkozása, a midőn a felett ujjong, hogy „Leicester előtt“ gyalázhatta meg ellenfelét. Egy sikoltása van itt, a mely maga fölér egy lélektannal. A mélyen bugó, gyönyörű hang, ennek nagy oconomiaival való beosztása, fokozása, a plasztikus megjelenések és állások mind elősegítik az alakítás impozáns hatását.

Ez Jászai volt, még sem Stuart Mária, mert az ő játékában csupa fenség, csupa nemesség, csupa megindító elem van. A történelem és Schiller által beleöntött esabot, könnyűvérűséget, szerelmeskedő ösztönt Jászai elhárította utjából. Legóriásibb hatása volt az erdei jelenet után. Olyan taps kerekedett utána a telt nézőtérben, a mit „igazi taps“ nak szoktak nevezni. A földszint, a karzat tombolt az elragadtatástól. A páholypok? Ott még mindég azt hiszik, hogy első keltség úgy viselkedni, mintha nem értetük volna meg, a mi megkapott. Pedig nem az Szép bokkrétát nyújtottak fel a művésznőnek első megjelenésekor. Nagyon vidékies dolog ilyesmivel játékközben zavarni a művésznőt. Jászai Mari nem is vette tudó-

másul, a színpalak közé vitette és a felvonásközben való megjelenésekor köszönte meg

A többi szereplő igyekezett a nagy művész játékához alkalmazkodni. Különösen kitűnt J. Csáder Irén (Erzsébet), a ki ha nem is tanusított a szerephez megkivántató erőt, sok finom árnyalatot szerencsével talált el. Így Stuart Mária levelének olvasásakor játszott igen szépen. Kicsi dolog: hanem annál a helynél, a hol Stuart Mária a sors változandóságát panaszolja, egy felsőhajlásába igazságot öntött, meggyőzött. Arday Ida Annájának tiszteletreméltósága nem szenvedett csorbát. Szakács Leicesterre finomságával, a Mortimer elfogatásának jelenetében a hangulat átmenetének villámszerű gyorsaságával lepett meg, Győre Burleigje súlyos alak volt és különösen arcjátéka sikerült, Ternyei (Mortimer) nemesen, sok hévvel játszott, Deési, ki az öreg urakat mindég szerencsével játssza, Talbotjában jó maszkot is mutatott be. Vadásznak (Paul) nem volt elég ideje a szerep betanulásához.

A művész holnap egyik új szerepében, a Wilde „Lady Windermere“ ben fog fellépni. Nagy érdeklődéssel várjuk ebben is fényes alakítását.

(A vezérlőbizottság ülése.)

Az ellenzék feloszlott vezérlőbizottsága holnap Kossuth elnöklésével ülést tart.

(Változás a kabinetben.)

A mai hivatalos lap közli Lányi Bertalan igazságügyminiszter jelzett lemondását és Gegus Gusztáv főügyész kinevezését igazságügyminiszterré.

(Egy miniszter nyilatkozata.)

A kormány egyik tagja ma úgy nyilatkozott több újságíró előtt, miszerint lehetetlennek tartja, hogy Fejérváry részéről valamely kezdeményező politikai lépés történt volna, anélkül, hogy minisztertársait előzőleg már ne értesítette volna erről.

(Haladó-párti vélemény.)

Haladó-párti körökben általánosan azt hiszik, hogy a mai tanácskozás kapcsán a helyzetben lényeges fordulat következik be.

Fejérváry és Kossuth.**Találkozás Barabásnál.****Újabb békekisérletek.****A király még nem döntött.****Fejérváry Bécsben.**

— Fővárosi tudósítónktól. —

— április 4.

A politikai válság, amely hetek óta a választások kiírása, vagy ki nem írása felett rágódik, ma jelentős fordulóponthoz jutott.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délután két óra hosszat tanácskozott Kossuth Ferencel Barabás Béla lakásán. A tanácskozás részleteiből csak a külsőségek ismeretesek és az, hogy új békealap került a serpenyőbe. Arra vonatkozólag, hogy ez az új kibontakozási terv mennyiben alkalmas a válság megszüntetésére, semmiféle pozitív értesülés nem szivárgott ki és valószínűleg nem is kerül napfényre addig, amíg a vezérlőbizottság el — vagy el nem fogadása felett nem dönt.

Ütött a tizenkettedik óra... A választások törvényes kiírásának utolsó határidejéig öt nap választja el a kormányt. Ha ezen idő alatt kölcsönös jóakarattal nyelbeütődik a béke, — reményleni lehet, hogy két hónap múlva törvényes parlament intézi az ország sorsát.

A mai nap szenzációs eseményeiről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Fejérváry és Kossuth.

Fejérváry Géza báró ma délután Barabás Béla lakásán találkozott Kossuth Ferencel. Kossuth délelőtt egynegyed 11 órakor érkezett Barabás váci utcai lakására s néhány perc múlva már ott volt Fejérváry Géza báró is. Két óra hosszat tanácskozott a három államférfi. — 1 órakor ért véget a tanácskozás s ekkor Kossuth

a reá várakozó újságíróknak kijelentette, hogy új békealapokról folyt a tanácskozás.

A találkozás előzményei.

Fejérvárynak Kossuthal való és politikai körökben óriási feltűnést keltett tanácskozásának előzményei a következők:

Fejérváry miniszterelnök, belefáradt a kormányzás izgalmaiba és mindenképpen kívánja a békét. Erről a napokban Kossuth Ferencet is értesítette és ma reggel már azt is tudatta, hogy beszélni szeretne vele.

Kossuth a feltűnést elkerülendő, — az előzményekről már értesült Barabás Béla lakását ajánlotta a találkozás helyéül. Fejérváry tizenegy órakor meg is jelent Barabás lakásán és Kossuth Ferencel, Barabás Bélával háromnegyed óráig tanácskozott.

A tanácskozás után Fejérváry a miniszterelnökségre hajtatott, hol a találkozást megelőzőleg minisztertanács volt.

Lesz-e béke?

A tanácskozás után Kossuth Ferenc az újságírók azon kérdésére, hogy most már van-e kilátás a békére, — kijelentette, hogy ő a válság kezdete óta pesszimista volt és pesszimista most is.

— Meg lesz-e a kibontakozás — ugymond — vagy sem, nem tudom. Egyiket sem állithatom határozottan. Sőt azt sem tudom, hogy a tárgyalásoknak lesz-e folytatása. Vérmes reményeket nem lehet fűzni a mai tanácskozáshoz.

Kossuth kijelentései homályban hagyják a tárgyalás anyagát. Nem nyilatkozott arról, hogy milyen választ adott ő Fejérvárynak. Ami pedig a vérmes reményeket illeti, minden attól függ, hogy Kossuth Ferenc a függetlenségi párt avagy a hatvanhetesek programja szempontjából tekinti-e Fejérváry kibontakozási tervét?

Fejérváry Bécsben.

Fejérváry báró miniszterelnök és Gegus Gusztáv igazságügyminiszter, akinek kinevezése a hivatalos lap mai számában jelent meg, — a délutáni gyorsvonattal Bécsbe utaztak.

Fejérváry résztvesz Gegus eskü tételénél és azután kihallgatásra megy a királyhoz.

A király még nem döntött.

Barabás Béla, akinek lakásán folyt le a mai nagy jelentőségű találkozás, a nála megjelent újságíróknak a következőket mondotta:

— A találkozás előzményei rendkívül érdekesek. Ezekről azonban nem szólhatok. Most csak a következőkről van szó: A képviselőválasztás dolgában a király még nem döntött és a királyi manifesztum egelőre nem is jelenik meg. Öt nap választ el bennünket a választás törvényes kiírásától. Ezen öt nap arra van szánva, hogy mindkét fél hosszú időre, talán utoljára megkísérelje a békés kibontakozást. Nagyon sok függ a fővezérek tanácskozásától. Arra nézve, hogy lesz-e választás, vagy nem, — lehetetlen most még meg-

felelni. Fejérváry ma erősen hangoztatta, hogy szabadulni akar a miniszterelnökségtől és boldog volna, ha a béke létrejönne.

Ki akarja a békét?

Bécsből érkező híradás rendkívül érdekes világitásba helyi Fejérvárynak és Kossuthnak mai találkozását.

Arról van szó ugyanis benne, hogy a tegnapi koronatanácscon a király határozottan a béke mellett foglalt állást és utasította a miniszterelnököt, hogy kísérelje meg a békés kibontakozást és tanácskozzon Kossuth Ferencel. Ezt megerősíti az a körülmény is, hogy Fejérváry Bécsből való hazaérkezése után rögtön tudatta Kossuth Ferencel, hogy találkozni óhajt vele.

Ilyen módon a vén generális azt a kijelentést, hogy szabadulni akar a kormányzás izgalmaival, valószínűleg csak ürügyül használta fel a királyi utasítás palástolására.

Fővezérek értekezlete.

A Fejérváryval folytatott tanácskozásból kifolyólag Kossuth Ferenc ma délután magához kérte Andrássy Gyulát és Zichy Aladárt, hogy velük Fejérváry előterjesztései felől tanácskozzon.

pénteki közgyűlés.

Az albizottságok megalakítása.

(Saját tudósítónktól.)

— április 4.

Hosszas szünet után pénteken — e hó 6-án, — ismét megtelnek a közgyűlési terem padjai és tanácskozni fognak a városatyák. Nagyobb és érdekesebb eseménye aligha lesz a közgyűlésnek az albizottságok megalakításánál. A királyi biztossággal kapcsolatosan mindössze annyi fog történni, hogy az elnöklő polgármester tiltakozni fog a kormány törvénytelen intézkedései ellen. Ámbátor nincs az az eshetőség sem kizárva, hogy a függetlenségi párt erre vonatkozólag konkrét indítványt tesz.

A közgyűlés tárgysorozata egész terjedelmében itt következik:

1. Polgármesteri jelentés az 1905. évi november, december és az 1906. évi január és február hónapokról.

2. Belügyminiszteri leirat arról, hogy Domahidy Elemér Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánja ezen állásától felmentett. Ezzel együtt Domahidy Elemér volt főispán urnak a városi közgyűléshez intézett bucsulevele.

3. Belügyminiszteri leiratok a) Kovács Gusztáv urnak Hajduvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává történt kinevezetéséről, — e, Dr. Boda Dezső székesfővárosi m. kir. államrendőrségi tanácsos, ma már főkapitány urnak a város területére kormánybiztosi minőségben történt kinevezetéséről, majd d) ezen működése alóli felmentéséről és e) dr. Vaday László helyettes rendőrkapitánynak kormánybiztosi minőségben történt megbízásáról s megbízatása megszüntetéséről. — Ezzel együtt a városi tanács bemutatja a polgármester urnak ezen kormánybiztosi kiküldetések ellen a belügyminiszter urhoz intézett feliratait s ezen feliratokra érkezett belügyminiszteri rendeletet, mely utóbbival dr. Vaday Lászlónak kormánybiztosi megbízatása visszavonatot.

4. Miniszterelnök ur leirata arról, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatóságára teljes hatalommal felruházott királyi biztossá Naszády Iván királyi ítélőtáblai bírót Ó Felsőge kinevezni méltóztatott.

5. Belügyminiszter urnak 127,607—1905. számú rendelete, melylyel az 1905 november 30 án az ujonnan kinevezendő főispánnal szemben tanúsítandó eljárás és magatartás ügyében hozott közgyűlési határozatot egész terjedelmében megsemmisíti.

(Vége köv.)

KÖZIGAZGATÁS.

Teljes tanácsülés. Ma délelőtt teljes tanácsülés volt a városházán Kovács József polgármester elnöklésével, amelyen verifikálták a pénteki közgyűlés tárgysorozatát és az egyes tárgyakhoz határozati javaslatot szövegeztek.

A főorvosi állás betöltése. Naszády Iván királyi biztos ma átiratban utasította a városi tanácsot, hogy a Dr. Sárvány Gyula halálával megüresedett főorvosi állásra május elsejéi határidővel írjon ki nyilvános pályázatot. A beérkező kérvények felett a királyi biztos, vagy a kinevezendő főispán fog dönteni.

Az ohati vasuti feljáró. Az ohatkócsi vasuti állomás feljárójának elkészítése tárgyában ma délelőtt ülés volt a városházán a vasúttársaság képviselőinek bevonásával. Az ülésen megállapították a vasúttársaság és Debrecen város hozzájárulási arányát az építkezéshez.

A nyugdíjellenőrző bizottság kiegészítése. A nyugdíj-ellenőrző bizottság ma délután Kovács József polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a bizottság tisztviselőtagjait választották meg. A bizalom Bészler Károly, Dr. Boldizsár Kálmán tanácsnokokat és Takács Bálintot a tanácsi iktató vezetőjéért.

A hatvan utcai választás. Megirtuk, hogy az igazoló választmány megsemmisítette a hatvan utcai választást. Amint értesülünk, a megválasztott várospályát ezen határozat ellen panasszal fordulnak a bíráló választmányhoz.

NAPI HIREK.

Fráter Loránd hangversenye.

— április 4.

(+) Városunkban régen nem volt olyan rendkívüli érdeklődés hangverseny iránt, mint most a Fráter Lorándé iránt.

A Fráter Loránd művészete éppen olyan egyetlen a maga nemében, akárcsak a Blahánéé, egyszerűen mesés, csodálatraméltó.

Fráter Loránd született művész, még pedig a javából, egyike a legszeretettebb, legvonzóbb dalénekeseknek, kinek párját hiába keressük.

Oly igéző, kedves már maga személyisége, lebilincselő a modora, egész lénye csupa jószág.

Fráter Loránd a milyen kitűnő barát, oly eszményi előadója a dalnak, mely szívhöz szól és mindenkit rabjává tesz.

Ő a legkiválóbb magyar nótafa, kinek hallgatásában egész elolvadunk, oda vagyunk.

Ki öt először hallja, oda van a bámulattól, hogy nálunk, a mi nótánkat valaki ilyen csodás művészettel előadni képes.

Most is oly dalokat fog előadni, melyektől a szószeres értelmében megleszünk babonázva.

Nem lesz senki, a ki Fráter Lorándot hallani fogja, azt ne mondaná, hogy neki nincs párja, ő egyetlen a maga nemében, valóságos boszorkányság van művészetében.

Ember ember hátán fog vasárnap este a Bika szálloda disztermeiben tolongani, hogy tanuja legyen e rendkívüli sikernek, melyről csak csak a legmagasztalóbb hangon lehet beszélni.

A műsor következő:

1. sz. a) A képmás, dal, Schubert b) Románc dal, Tschaiikovszky c) Rózsabokor dal, Fischhoff d) Imádlak dal, Grieg: Fráter Loránd.

2. sz. a) Valamikor, dal, Székács Aladár b) Óh mért oly későn, Székács Aladár c) Fülemben cseng egy dal, Székács Aladár: Fráter Loránd.

3. sz. a) Dushajadban, dal, Tarnay A. b) Csavargók dal, Tarnay A. c) Turi Balogh Marcsa, Tarnay A. d) Bücsü, Tarnay A.: Fráter Loránd.

4. sz. Tarnay Alajos zongoraművész játéka.
5. sz. Kuruc dalok: a) Hej Rákóczi Bercsényi b) Te vagy a legény c) Nagy Bercsényi Miklós Fráter Loránd.

6. sz. a) Azt kérdeztem egy virágtól, Szentirmay E. b) Az ugrai malom, Belezsnay A. Fráter Loránd.

7. sz. a) Daru madár dal, Dóczy J. b) Ott a hol a Maros vize, Fráter L.: Fráter Loránd.

8. sz. Száz szál gyertyát c. dal, Fráter Loránd.

10 percnyi szünet a 4. és 5. szám között.
Helyárak: Páholy 15 kor. I. rendű ülőhely 5 kor. II. rendű ülőhely 3 kor. III. rendű ülőhely 2 kor. Állóhely 1 kor. Jegyek kaphatók: Csáthy Ferenc könyvkereskedésében Debrecenben, Egyháztér 2.

Napról-napra.

— április 4.

(Kuruc imádság)

I.

Azért, hogy nem a templomból

Szólunk hozzád:

Istenünk ne fordítsad el

Tőlünk orcád,

Sűrű erdő mélye most a

Szentegyházunk,

Imádkozni ide járunk.

Küzdünk vivünk, mely ránk tört, az
Aradattal

S szívünk-lelkünk ha megtelik

Bűbánattal,

Nem ōnthatjuk zsolozsmáha

Cifra szóba:

Elsirja egy méla nóta.

II.

Tárogatónk bűgő szava.

Siró szava ha megzendül,

Tekints le ránk Istenatyánk

A csillagos magas mennyből.

Ne is miránk, szegény rongyos

Katonákra

Csak elárvult, elnyomorult,

Gyászba borult szép hazánkra.

Tekints le rá s bűjät-baját

Enyhítsd végre, oszlasd, szüntesd,

A labanchoz hozzá se nyulj,

El se itéld meg se büntesd.

Oly jó vagy: még tenger bűnét

Megbocsátod —

De ha szeretsz, egy napra csak:

Add kezünkbe e korbácsod!

Lampérth Géza.

— **A Szent-Erzsébet-egyesület közgyűlése.** A Szent-Erzsébet egyesület szép részvétellel tartotta meg évi közgyűlését az előre szabályszerűen kihirdetett sorrend szerint. Miután Várad Szabó Jánosné elnök és dr. Wolatka Nándor igazgató gyöngédek miatt meg nem jelenhettek, dr. Irinyi Istvánné társelnök vezette a közgyűlést. A titkári jelentést, melyet Gyenes Kálmánné helyettes titkár szerkesztett és olva-

solt fel, élénk helyesléssel fogadták, ugyszintén a Molnár Kálmán pénztáros által felolvasott évi pénztári kimutatást. Eszerint az elmúlt évben a szt. Erzsébet egyesületnek 13655 kor. 83 fill. bevétele és 4080 kor. 56 fill. kiadása volt. A maradvány 9575 kor. 27 fill. A szegények segélyezésére az egyesület 1905-ben 8272 kor. 55 fillert fordított és pedig készpénzben 632 koronát a többit pedig élelmiszerekben (hús, kenyér, tej, liszt stb.) adták ki. A pénztárosnak az előzőleg megejtett felülvizsgálat után a közgyűlés 1905-re hálájának kifejezése mellett megadta a felmentvényt. Az eddigi tisztikart egyhangú lelkesedéssel újból megválasztották. Gyenes Kálmánné véglegesen titkárnak, Molnár Kálmánt, ki önként mondott le pénztárosi állásáról, ellenőrné Pápay Jánost, pénztárosnak, Nagy Józsefet pedig segédtitkárnak választották. Az alapszabályoknak több pontra vonatkozó szükséges módosítását minden vita nélkül elfogadták. Ezek után a közgyűlés nagy lelkesedéssel véget ért.

— A négy évszak és az árva alap.

A jótékony nőegylet által rendezett műkedvelői előadás az eddigi számítás szerint 2000 korona tiszta hasznot hajtott az árva és özvegy alapnak, amelynek javára rendezve lett. A műkedvelői előadás megisméltése a jövő hét kedjén és szerdáján immáron befejezett dolog. A szereplők a jótékony nőegylet kéreése folytán ma délután, a városi színház színpadán történt értekezletükön készséggel vállalkoztak a megisméltésre.

— Néprajzi előadások.

Zumbony Gyula fővárosi író és hírlapíró volt harotéri tudósító, városunkba érkezett, hogy néprajzi körutjában tanintézetünk ifjúságának s a társasköröknek a távol keleti Kontingensről Zafán, Korea, Mandzsu és Mongol országokról, különösen Japánról néprajzi előadásokat tartson. Író kollegánk keleti meséit, melyeket szórakoztató, elbeszélői modorban ad elő, főgimnáziumok, papnövendék, tanítóképzők, polgári iskolák, uri kasziák mindenütt kiváló elismeréssel fogadták. Felhívjuk az érdekes keleti mesékre az intézetek s körök figyelmét.

— **Az iparos-segédék évszázó vizsgálata.** A debreceni iparos segédék továbbképző- és szaktanfolyama folyó évi április hó 8 án vasárnap délelőtt 10 órakor a debreceni állami főreáliskola rajztermében évszázó vizsgálatát tartja. Az érdeklődő közönséget ezuton is meghívja a tanfolyam igazgatósága.

— **Tanulmányi körut.** A debreceni felső kereskedelmi iskola igazgatósága szép tervet valósít meg a husvéti iskolai szünet alatt. Dr. Szántó Sámuel, és még 5 tanártársa vezetésével 20 tanuló tanulmányi körutat tesz Fiume—Dalmácia—Hercegovina—Bosznia és Horvát-Szlavonország irányában. A tanulmányi körut teljes 10 napot fog igénybe venni. — A résztvevők mindegyike megkapta már az utvonal részletes beosztását. A kiránduló csoport szombaton — e hó 7-én reggel indul el Budapesten át egyenesen Fiuméba.

— **Katonai beszállásolás megváltása.** Felhívtnak mindazon háztulajdonosok, akik házaikat folyó 1906 évi május hó 1-től 1907 évi május 1-ig terjedő egy évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtnak, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban május hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Városháza I. emelet 19 számú ajtó) d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—5 óráig annyival is inkább bejelentsék, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételni nem fognak. Debrecen, 1906. évi április hó. A városi Tanácsból.

— **A vasuti kinevezések közzétételét** mára várták. A reggeli lapokban különféle

híresztelések vannak, hogy miért is maradt el a publikáció. A mi értesülésünk szerint egyszerűen formai okokból, mert maguk a kinevezések már hétfőn megvoltak, sőt a kinevezési okmányok kedden reggel az igazgatóságnál voltak. A szokás azonban az, hogy az összes kinevezettek lajstromát ki hirdetés előtt az ugynevezett igazgatósági összeülésem szokták bemutatni és ez az ülés egyes igazgatósági tagok elfoglaltsága miatt csak pénteken lesz. A lajstromot a napilapok szombaton délután kapják meg és vasárnap reggel fog nyilvánosságra jutni. — Előleges hírek szerint ezuttal kivételesen nagy előléptetés van és igen sokat, akiket az igazgatóság különösen é demeseknek tartott, soron kívül lépnek elő.

— **Értekezlet a szinpadon.** Tegnap délután fél öt órakor ismét ellepték a szinpadot a jótékonycélú előadás szereplői. A közönség érdeklődése nem maradt eredménytelen, mert csaknem teljes számban megjelentek a műkedvelők és akik nem voltak ott más által küldötték hozzájárulásukat az előadás megtartására. Így hát a szép esték megismétlődnek. Miután Letzter József aki az előjegyzéseket vezeti kijelentette, hogy már az első nap csaknem minden jegy elfogyott a szerdai előadásra, az előadás esztörtékön való megismétlését tették vita tárgyává, ezt azonban a nagy ünnepnapok előestéjére való tekintetből nem tartják meg. Szóba került még a közönség kielégíthetése miatt egy keddi esteli előadás amely azonban az igazgatónak okoz nehézséget bár nincs kizárva, hogy a közönségnek meg hozza ez áldozatot. A tablókban változtatások lesznek és így azok még szebbekké tételnek sőt a közönségre meglepetés is vár az est folyamán. Előjegyzéseket elfogad Letzter József műtermének irodája.

— **Az új ezred.** A 61-ik gyalogezred egy zászlóalj ma reggel érkezett meg Debrecenbe. Hivatalos fogadtatás nem volt a vasút-állomáson, miután az eddigi szokástól eltérőleg a városi tanácsot nem értesítették hivatalosan az érkezés idejéről. A legénység elhelyezése a Pavillon laktanyában gyorsan történt, minek folytán a tisztikar tagjai már résztvehettek a déli korzón is. A mai nap folyamán a tisztikar tagjainak névsorát bemutatták a városi tanácsnak. A tisztok csupa idegen származású katonák, magyar származású köztük valószínűleg csak Nagy Győző százados. Egyébként a zászlóalj parancsnoka Luigi Eugelberth őrnagy.

— **Apréságok.** Jogász: De hát mi legyen tulajdonképpen az a nők védegylete?

Mama: A nőket akarják megvédeni az ilyen ifju don Juánok ellen, mint maga!

Jogász: No, akkor hát fölösleges a mozgalom, mert ellenem ugyan nem lehet a nőket megvédelmezni!

Vigéc (vérbű, muskotály osztrák.) No ugyan nagyra vannak a magyarok az osztrák ipar bojkottálásával! Az áruból egyszerűen eltüntetjük a védjegyet, a német irást és így áruljuk az osztrák portékát! Budapesten pedig boltokat állítunk magyar segédekkel és konkurrálunk a honi iparral!

Kereskedő: No majd felírjuk az ilyen boltosok neveit a tulipánra, a hamisító osztrák vigéceket pedig tulipános korbáccsal verjük ki mindennél!

— **Diákkongresszus.** A helybeli theologiai ifjuság a kongresszuson való képviseltetésre vonatkozólag hozzá intézett megkérdezésre nem válaszolt, így a debreceni főiskolát illető mind a négy képviselői jog a jogász ifjuságot illeti; ugyancsak az választ egy titkárt, főjegyzőt, két háznagyot és egy előadót minden egyes tárgyra, amelynek pl. az eddig bejelentettek közül: országos diák-jelvény revízió, magyar szóköl, országos diák-sajtó (Sárospatak), diák-

kórház, a főiskolai ifjuság testi és lelki ép ségének, egészségének előmozdítására alakítandó diák-szövetség (Kolozsvár), diák-szövetség, ifjusági zászlóalj és cöllövészet, a honi ipar pártolása és még sok egyéb érdekes és hasznos kérdés fog szőnyegre kerülni.

— **Az osztályosorajáték.** A mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

10,000 koronát nyertek: 44704 55133 82413 62804.

5000 koronát nyertek: 34449 33732 105906 82527 93948 101688.

2000 koronát nyertek: 98637 13305 86343 63919 66477 3823 47916 100235 11890 43995 29688 28820 105581 15155 103098 90957 80442 58845 4743 44816 77345.

1000 koronát nyertek: 9118 34848 58985 71023 95986 1995 38647 87176 7481 76458 41427 34280 2857 78820 73317 83892 30331 105095 6179 102233 11314 78611 46379 60155 100201 43150 22223 55176 88768 16149 106160 40071 43319 87061 47984 13246 29908 92999 106958 20962 64487 10904 31439 85485 26269 36319 90208 10398 57372 22627 18239.

500 koronát nyertek: 43763 37339 55714 82847 60419 94601 84707 73288 106348 56564 88330 100173 3366 38894 42877 27910 7881 51697 6958 2800 103942 27468 99424 108481 6601 65649 6271 600013 108973 14400 23127 2915 96919 91052 66188 33908 103147 3626 45991 23414 102086 36964 88185 80885 95129 91829 103822 56202 18924 7121 78621 84828 66848 92313 9881 5621 9296 26875 45820 53554 10499 84571 93573 8432 27489 20122 61602 70344 39560 43382.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Csiklandós történet.** Ilyen című cikkünkben mai számunkban megírtuk, hogy egy Jurancic Eugénia nevű ravasz nőszemély érzékenyen meglöpött két debreceni katonatisztet, akiknek barátságával rutul visszaélt. Mint most értesülünk a tolvaj hölgyet Mile Pál fogalmazó sikeres intézkedése következtében Bécsben elfogták. Az elfogatásról a bécsi rendőrség sürgőnyileg értesítette a debreceni rendőrséget, mely ugyancsak táviratilag kérte Jurancic Eugéniának haladéktalanul való Debrecenbe szállítását. A jeles hölgnél az 1500 koronából még 1380 koronát megtaláltak, tehát az elloptott összegnek nagy része szerencsésen megkerült.

— **Szerencsétlenül járt gyermek.**

Ma este egy súlyosan sebesült, megcsontított kezű 9—10 éves fiút szállítottak be a kórházba, akit játék közben véletlenül végzetes kimenetelű baleset ért. A gyerek, Arany Gábor a délután folyamán kint időzött a kossuth-utcai temetőben apjával Arany Jánossal, aki favágással volt elfoglalva. Ott összetalálkozott Gönczi József nevű pajtásával, akivel játszózni kezdtek. Majd pedig baltát véve kezükbe segíteni akartak a favágásban. Miközben aztán az éles baltával ide, oda vagdostak a szerencsétlen fiúnak, végzetlenül pajtása a kezére sujtott és teljesen levágta mutató ujját. A vérvesztéségtől eszméletlen állapotban vitték be a kórházba, ahol most gondosan ápolják.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárata felől levő kikapcsolásban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Izis szesz. Két-három heti használat után a legrosszabb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ár csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárában, Piac-utcán.

x **Kalapok, ingek, nyakkendők és választékban olcsó, szabott árban kaphatók Feketénél.**

x **Teljesen feloszlik Mentze Henrik újdonságok áruháza Piac- és Szent Anna utca sarkán. Virág vázák, tükrök, képkeretek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bördöndök s mindenféle celszerű újdonságok beszerzési áron alul árusíttatnak el.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Öngyilkosság a fogházban.

Eletunt asszony.

(Saját tudósítónktól.)

— április 4.

A mai öngyilkosság a rendőrségnek saját külön szenzációja. A bűnügyi osztály fogházának egyik elkényeszeredett lakója, valami Sarkadi Istvánné nevű csavargó nőszemély akarta eidobni nyomoruságos életét.

A szerencsétlen hetekkel ezelőtt csavargás miatt került be a központra, honnan — annak idején — mivel beteg volt az orvos rendelésére beküldték a közkórházba. Onnan tegnap gyógyultán becsajították el és ismét a rendőrség vette pártfogásába. Ujból bekerült a bűnügyi osztály fogházába, mert 15 napi elzárásra és eltiloncolásra volt büntetve.

Ma délután fogolytársai észrevették, hogy egy üvegben valami gyanús folyadékot rejtetget. Minthogy folyton azt hajtogatta, hogy öngyilkossá lesz, állandóan figyeittek és sejtették, hogy a folyadék méreg.

Egyszerre aztán feltűnt nekik, hogy az asszony félrevonul tőlük. Szemmel kísérték és látva, hogy a folyadékból inni akar, hozzá ugrottak, kiűzték a kezéből az üveget és zajt csaptak.

A lárma elcsúszott fogházór értesülve az esetről, nyomban elment dr. Balkányi Emil ker. orvosért, aki megjelenve a helyszínén konstataálta, hogy az asszonynak komolyabb baja nincs, alig néhány cseppet ihatott a folyadékból, melyről megállapította, hogy szublimáltoldat.

A szublimálthoz valószínűleg a közkórházban jutott az asszony, akit most a gondnok kérésére főként azért, hogy kiderítsék miképpen került hozzá a méreg, ismét bevitték a kórházba.

SZINHÁZ.

MŰSOR:

Szombat, ápr. 7. „Létért való küzdelem“, szinmű. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének negyedik fellépésével. Bérletszűnet.

Vasárnap, ápr. 8. d. u. „Józsi“, bohózat. Bérletszűnet.

Este: „Borgia Lukrétia“, tragédia. Jászai Mari a budapesti Nemzeti Színház művésznőjének utolsó fellépésével. Bérletszűnet.

* **Legvitézesebb huszár.** Martos Ferenc és Jakobi Viktor ily című daljátéka a debreceni színház legközelebbi újdonsága. — Az énekes társulat most, hogy Jászai Mari vendégszerepet, nap nap után próbát tart az új operettből. Fekete, az új karmester nagy buzgósággal látott a „Legvitézesebb huszár“ betanításához. Az újdonság a jövő héten kerül színre.

* **Jászai Mari vendégjátékaira** szóló jegyek a színházi pénztárban jegyezhetők elő. A bérlet jogai a bérletszűnetes előadásokra d. e. 10 óráig vétetnek figyelembe, azontul a jegyek másoknak adatnak el.

* **Denevér.** Strausz híres operettje „Denevér“ szintén egyike azoknak a daraboknak, melyekkel az énekes személyzet foglalkozik. A „Denevér“ reprise a jövő héten folyamán leez.

TÁVIRATOK.

Bányaszerencsétlenség.

Körmöcbánya, április 4. A körmöcbányai bányahivatalhoz tartozó újvízi tárnában bányamunkások tamfa kicserélésével foglalkoztak. Vizátszivárgás következtében megízult az agyagos talaj és összeomlott, miközben Valkó és Neuschl bányamunkásokat eltemette.

A courriéresi katasztrófa.

Lens, április 4. Lensből táviratoztak, hogy a mai napon **10 bányászt hoztak élve napvilágra.** A menekültek elhalt társaik holttestéből táplálkoztak.

Tifliszi állapotok.

Tiflisz, április 4. A tatárok ma Axamában (Susa kerület) több örményt megtámadtak és sokat megsebesítettek közülük. A megtámadottak segélykiáltásaira kozákok siettek elő, rálöttek a támadókra és kettőt megöltek, ötöt pedig megsebesítettek közülük.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, április 4.

(Déli zárlat.)

Buzakinálat kielégítő, vételkedv javult. Szilárd iránzat mellett 22,000 métermézsa került forgalomba 5 fillérrel magasabb árak mellett. Egyéb gabonanemek közül tengeri változatlan, zab szilárd, rozs nyugodt, árpa változatlan. Idő: szép.

Buza áprilisra	16.52--54
Buza májusra	16.44--46.
„ októberre	16.44--46.
Ros az áprilisra	18.42--44.
„ májusra	18.42--44.
Zab áprilisra	15.90--92.
„ októberre	12.52--54.
Tengeri májusra	18.32--34.
„ júliusra	18.52--54.
Repece augusztusra	27.80--28.

Szerkesztői-posta.

D. G. Andrassy Gyula gróf szül. 1860. jun. 20-án. Apponyi Albert gróf szül. 1846. máj. 20. Bánffy Dezső báró szül. 1848. okt. 20-án. Kosuth Ferenc szül. 1841. nov. 21-én. Kaas Ivor báró szül. 1842. jan. 24-én. Darányi Ignác szül. 1849. jan. 15-én. Zichy Nándor gróf szül. 1829. nov. 16-án. (A főrendiházban 18. a képviselőházban 5 Zichy gróf foglal helyet.) Rakovszky István szül. 1858. jan. 16-án. Tisza István gróf szül. 1861. április 22-én. (Lám, az áprilisi jelleg!) Justh Gyula szül. 1850. jan. 13-án. Ugron Gábor szül. 1847-ben. Zichy János gróf szül. 1868. máj. 30-án. Prónay Dezső báró szül. 1848. okt. 22-én.

Anyá. Kívánatos, hogy a fiúk, a meddig csak lehetséges, ne viseljenek nadrágot, a nadrágnak vannak ugyan jó oldalai, de ellene több tekintet bizonyít. Erre nézve azt tartjuk, hogy ha a gyermekek anynyira előhaladtak éveikben, hogy más fiú- és leánygyermekekkel felügyelet nélkül társalognak és játszhatnak s ha az iskolában járás ideje nálok érkezett: akkor már a nadrágviselés úgy egészség, mint erkölcsiség szempontjából kétségtelenül szükségessé vált. De ne legyen az sem nehéz, sem szűk, ne legyen kemény, kérges, a testet dörzsölő és míg fölserdült korba nem lépnek, a vállakon függő nadrágtartót ne viseljenek, hanem egy csipőn nyugvó széles övvel láttassék el. Ezeket nem csak egészségi, de itt fel nem sorolható erkölcsi okok is szükségessé teszik.

Érdeklődő. Wilde angol; olv. Vájl d.

Vörösmarty életéből.

— Irta: Szabó István. —

IV.

A költő lakásán.

— Már pedig hiában szerénykedel, csak nagy ember vagy te! Magyarország első költője!

— Ugy, ugy! Csak rajta — mondja a költő félig gunyolódva — jól teszed, hogy dicsérsz, . . . az is valamennyire felejteti velem, hogy rab vagyok, vagy inkább azt, hogy rabbá kell lennem! Megengedj azonban hogy elragadtatásodat nem viszonzhatom! Ő pedig az én jó kis muzsácskám nem igen rengeti most a lantot! Inkább meghuzza magát téli bundájában — ha ugyan van neki — a — hideg kályha mellett, már pedig ott is csak úgy fázik! s a drága időt vagy elkáromkodja, vagy ásitozik, mint nyárban a legyet fogó kutya!

— Ejnye Miska, ugyancsak sok rosszat tudsz mondani róla!

— Hát ki is szeressen egy ilyen kelletlen teremest? De azért mégis szeretnem kell őt, mert a mészáros is, mikor leüti a marhát, azt mondja mentességül: mér' lett marha? mér nem született püspöknek, vagy miniszterelnöknek?

— El vagy te keseredve Miska! — mondja neki az egyik barátja — s ilyenkor még a muzsádat is leszidod, s más színben látod a világot! Már pedig a sorsoddal csak meg kell elégedned, míg még inkább nem javul valamelyest!

— A sors . . . ? Oh a kedves sors! . . . Ha . . . ha! — mondja elkeseredett satirával a költő. — Hallanátok csak, mit mond, mikor engem inségekkel pofoz? Valamelyik nap is hallottam — mint sugdolóztott, — csak úgy félfüllel, s valami — kapát emlegetett! — Talán csak a mellett kellett volna is maradnom?

— Hagyjuk ezt öregem! Nem úgy van ez na!

— Hallgassatok csak, Imre! Toldy! — Mit gondoltok, micsoda paraszt ember lett volna én belőlem?; Ha a helyen, hogy a földön is angyalok után szaladgáltam, a legközelebbi kék kötényhez szegődtem volna, hah! S ahelyett, hogy fejemet rövid és hosszú szótagekon törtem: a fenőben minden fejtörés nélkül mesélgettem, vagy duhaj kedvemben szilaj „csali hajsz”-ot ordítottam volna? talán most itt a Duna parton esibéket árulgatnék, s jó sori vervéa otthon rézség fővel szurtos feleségemen, még a szentet is leütném lábáról, ha előmbe akadna!

— Te Ferus, hallod, micsoda elkeseredett hangulat beszél ebből a Miskából — sugta Sallay Toldynak.

— Nem tudod mi az oka? — kérdezi ez Sallaytól.

— Nem tudhatom lelkem . . . én is csak ámulok, hiszen még sohasem hallottam e fajta beszédet az ő szájából.

De Vörösmarty megértett egyetmást a suttogásból s fejbőlogatva folytatta:

— Igaz biz az! De hát magam előtt igen sanyaru kép ez s mégis csak úgy van jól, ahogy van! Csak az esik sajnosan, hogy mikor felábrantuli világomban örömet repdesnék, egyszerre csak megkordul ez az éhes átkozott gyomor s oly megfejthetetlen talányt, felelet nélkül hagyandó nyomós kérdést tesz boldogtalan előrelátással: „Marti te, mit eszünk máma?” Akkor aztán nincs az a tag, amely merőn állana bennem, noha külvilágban azt hiszem: elég férfu vagyok, — ugye?!

— Természetes, hogy az! — válaszolja csüggedt szomorúsággal a két jó barát.

— Azonban most már én is azt mondom, hogy elég volt ezen a huron! Most más nótára kezdjünk!

— Ugy ugy Miska! Mit, hogy irtál?

— Meglehet, hogy holnap, vagy délután jóllakott hassal egészen másat s másképp irtam volna, de tudjátok mit mondott Pilátus? — Én nem változtatok!

Még be sem fejezhette a költő jóformán szavait, midőn belépett a házi szolgálja egy kis papirosba rejtett csomaggal a kezében.

— Miska! Jer, ebédelj velünk! mondja Toldy.

— Miért pajtás? . . . köszönöm, de —

— Hiszen most mondtad, hogy éhes vagy —

(A IV. fejezet folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 154. szám (A)

Csütörtök, 1906. évi április hó 5-én:

Jászai Mari felléptével:

Lady Windermere legyezője.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Wilde Oszkár.
Rendező: Szakács Andor.

S Z E M É L Y E K :

Lord Windermere	— —	Ternyei Lajos.
Lady Windermere	— —	J. Csáder Irén.
Bervick hercegnő	— —	Ardai Ida.
Lady Agatha, a leánya	— —	Szakács Ilus.
Lady Plymdale	— —	Polgár Ilona.
Lady Jedburgh	— —	Vadászné.
Lord Augustus Lorton	— —	Vadász Lajos.
Mrs. Erylne	— —	Jászai Mari.
Lord Darlington	— —	Krasznay Ernő.
Mr. Dumby	— —	Szilágyi Ernő.
Mr. Cecil Graham	— —	Deési Alféd.
Mr. Hopper	— —	Juhay József.
Rose, komorna	— —	G. Kertész Kata.
Parker, komornyik	— —	Kiss József.

Holnap, pénteken, április hó 6-án:

Jászai Mari felléptével:

Essex gróf.

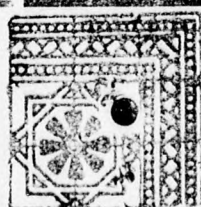
Dráma.

Walla József

mozaik-műkö és cement-áru gyára

BUDAPEST VII., Gizella-ut 38 szám.

Gránit-terazzo, Betonirozások, Csatornázások, Turbinák és zsilipek, Medencék, Szökőkutak, Jászolok, Fürdőkádak betonból és fayence-lapokkal borítva, Faburkolatok fayence lapokkal.

Márvány-mozaik lapok velencei módra, Cement lapok sima és római mozaik utánzat Mozaik lap a la Mettlach, Keramit- és Klinker lap, Portland-cementcsövek, Könyagcsövek, Roman-cement, Portland cement, Harmantus Portland cement csövek.

Védjegy: „Hergony“

A Liniment Capsici comp.,
a Hergony-Pala-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító azernak bizonyult köszvényes, csőzmél és meghűlésekkel bedörzsdős-köppen használva.

Figyelemre méltó. Súlyos kamfátrányok miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, a mely a „Hergony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára áruvekben 90 fillér, 1 kor. 40 L és 2 korona és ügyeskedés minden gyógyeztetésben kapható. — Főiskola: Török József Gyógyszertár, Budapest.

Richter Gyógyszertára
az „Arany orvosiáruháza“, Prágában.
Képzőiskola: Bécs, Művelődési intézet.

Okvetlen rendelje meg!

Olvasta már

BUDAPEST ÉJJEL

cimű szenzációs könyvet?

A vaskos díszes kiállít. *Ezen mű első kiadása pár Irta: Benedek László*
tású kötet ára 3 korona. *hó alatt teljesen elfogyott!* (Adrien.)

MOST JELENT MEG A MÁSODIK KIADÁS,
mely az összeg előleges beküldése
vagy utánvét mellett megrendelhető a „BUDAPEST ÉJJEL“ kiadóhivatalában.
Budapest, IV., Veres Pálné-utca (Zöldfa-u.) 16/d.

Ne vegyen

TAVASZI

kezttyüt

mig meg nem tekint

Schön Sándor

most megnyit és jól felszerelt

kezttyü raktárát

● ● Piac-utca 12. ● ●

(Stenczinger ház.)

Képek az éjszakából:

Tartalom: Hogy születik a bűn. — Gondos nevelés. — Mari. — Mari elbukik. — A család. — Mariból Ella lesz. — Bűn útján. — Fokról-fokra. — Aki valóban szeret. — Egy sző. — Apró éjjeli mesék. — A zoké. — Mesterséges botrány. — A ni felesleges. — Nap-pali Pali. — Ida. — Kedélyes koczikázás. — A zsúr. — A tisztesség kérdése. — Tiszta szerelem. — Az utca. — Szerellem? — Páriák. — Lilly csókja. — Tárcaanyag I. Asszony-természet. — II. Asszonyenergia. — Az illuzió.

A szerző élénk színekkel és megfigyelő képességgel festi a fővárosi társadalmat s annak kinövésé, — az erköcsi dekadenciát.
Leírja az örökös érdekből való versengést a legszentebb emberi érzelem: a szerelem körül.
Leírja a tipikus szegény leány bukását és azt, hogy hogyan ér el ahhoz a fordulóponthoz midőn a bukásra határozza el magát. És hogy milyen élete van a bűnös leánynak erköcsi sülyedése után.
A szerző ennek okát keresi és rámutat arra a tényezőre, mely ebben az igazi bűnös.
Több tárcacikket, társadalmi rajzot és egy kis regényt tartalmaz a kötet, melynek minden sora erős de igazságos naturalista tollról tesz tanúságot.
Ő Császári és Királyi Fensége néhai József főherceg is megrendelte a könyvet és a szerzőjéhez a következő sa-játkezüleg írt levelet intézte:

Tisztelt Uram!

Fiume, 1904. I. 22.

A „Budapest Éjjel“ című mű hirdetéséből feltűnt nekem annak emberbaráti célja és azonnal megrendeltem.
Átolvasása meggyőzött arról, hogy vonzó iránylyal mélyen lélektanilag átgondolt eszmékkel ecsetel-tetik az erköcsi sülyedés szép fővárosunkban és hogy a sorok között rajlik azon nemes cél, mely ezen fájdalom, oly nagyon is elterjedt bűnös bukásnak elejét vegye, a ni kivált a mostani regényirodalom frivol irá-nya mellett, nagyon dicséretre méltó. Kellene ezen kezdett pályán tovább haladnia és biztos lehet, hogy számtalan szerencsétlent megmenthet erköcsiileg.

Kiváló tisztelettel

József főherceg s. k.

A mű ezen levél eredeti fényképmásolatát (facsimiljét) is tartalmazza.

Szőlővessző

A világhírű

„Delaware“

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A phyloxeraának ellent áll!!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

nagymennyiségű sima és gyökeres DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szigyártó és Takács.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd, Somogy-m.

László Zsigmond

allatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferenc-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: lépfene, sercegő üszök, sertés orbánc elieni oltásokat.

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérlet 1160 hold
kitünő legelőnkből még 100—200 holdat
olcsón bérbeadunk és marháink közzé nyaralásra
egyes darabokat elfogadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország ut
mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel
bir és kutakkal el van látva.

Neuschloss Testvérek

Szatmár.

205-5-4.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és efüle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, N. VÁZL-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje
1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55	
Csak Szatmár (gyorsv.)	este	8	24	
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11	
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17	
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36	
	m. á. vasutó	reggel	5	35
	vásártérrel —	reggel	5	44
	m. á. vasutó	d. e.	8	09
	vásártérrel —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutó	d. u.	11	11
B.-Sz. Mihály	vásártérrel —	d. u.	11	20
tele	m. á. vasutó	d. u.	4	41
	vásártérrel —	d. u.	4	54
	m. á. vasutó	este	7	—
	vásártérrel —	este	7	07
F.-Aboony felé m. á. vasutó	reggel	4	36	
F.-Aboony felé vásártérrel —	reggel	4	56	
O.-Kócs — Polgárfelém. m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs — Polgárfelém. vásártérrel	d. u.	5	16	
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Spestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor ér. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor ér. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor ér. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor ér. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladánygy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (sznményvonat)	d. u.	8	29	
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40	
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	3	24	
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29	
Csak P.-Ladánytől — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57	
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4	31	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11	
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43	
Szatmár felől — — —	este	8	04	
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19	
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31	
	vásártérre —	reggel	7	33
	mávasutó	d. e.	7	40
B.-Sz. Mihály	vásártérre —	este	6	22
H.-Böszörmény	mávasutó	este	6	28
felől	vásártérre —	d. u.	3	29
	mávasutó	d. u.	3	35
F.-Aboony felől vásártérre —	d. u.	7	44	
F.-Aboony felől m. á. vasutó	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgárfelől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18	

ANGYAL DROGUERIA

Megnyitási jelentése!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
Piacz-utca 42 szám, Lamprecht palotában

Gyógyáru (Drogueria)

üzletet nyitottam, hol

DUSAN FELSZERELT RAKTÁRT TARTOK.

Vegyszerekből: Hygienikus köt-
szerekből Betegápolási cikkekben
Összes bel- és külföldi különlegességekből.

Legfinomabb francia és magyar cog-
nac, Valédi angol Rumok, Teák, an-
gol és francia Illatszerek.

Szappanok, Ajk-arcfestékek, Arc-erékek, Essentiák, gazdasági cikkek, gyógyszappanok, gummi különlegességek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kitünő tisztelettel:

Rácz Herman.

„Angyal” drogueria, Piac-u. 42., a Hungária kávéházzal szemben.

A közelgő tavaszi óvad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaimra.

Ugyisint állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elővirágból, melyek egyes szálabban, vagy megrendelésre készítek ezekből menyaszonyi mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sarkoszuromat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvénymet a legszebb kivitelben ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek ugy a Kossuth-utcai üzletemben mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak rendelkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnyagobb pontosággal, legszebb kivitelben a kívánt időre szállítatunk.

Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.
Tömeges megrendelési kér

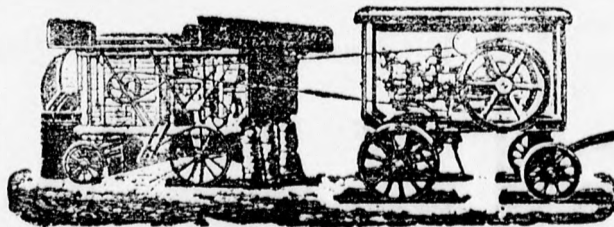
kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

A világ legjobb cséplőkészletei.

Teljes jótállás kitünő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül számafedeles házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetett!!

A világ legegyszerűbb és legtokéletesebb motor-

cséplőkészleteit,

valamint a legtokéletesebb benzin-,

petrolin-, ásványolaj-moto-

rokat ajánlja teljes jótállás mellett

legjutányosabb árban 3-5 évi

részletfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39.

Csak ezen telepen szereshetők be a világhírű, szabad szemmel látható befecskendező készülékkel ellátott gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villanyos gyújtású benzinokomobii cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. * Olcsó árak. * Legcsekélyebb napi költség.

Aki elismert kitünő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tessék a pontos **Kállay F. és Tsa, Budapest, Nagymező-u. 37-39.** címre ügyelni! Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.